

Sygn. akt III AUa 943/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Tomasz Korzeń (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2013 r. w Szczecinie

sprawy B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 października 2012 r. sygn. akt VII U 1751/12

- zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I i przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 13 listopada 2011 roku,
- odstępuje od obciążenia ubezpieczonego kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO del. Tomasz Korzeń SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

III AUa 943/12 UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił wnioskodawcy B. S. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem ubezpieczony udokumentował jedynie 13 lat i 2 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

B. S. wniósł o przyznanie emerytury. Wniósł o uznanie, jako okresu pracy w warunkach szczególnych również okresu od 01 października 1984 roku do 31 lipca 1992 roku, kiedy to jako operator koparki zatrudniony był w sekcji transportu Politechniki (...).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Szczecinie ustalił między innymi, iż B. S. urodził się (...) roku. Wniosek o wcześniejszą emeryturę złożył 24 października 2011 roku. Na dzień 01 stycznia 1999 roku powód legitymuje się udowodnionym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ogółem ponad 29 lat, nie pozostaje w stosunku pracy i nie jest członkiem OFE. Udowodniony i uwzględniony przez organ rentowy okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 13 lat i 2 dni. Od 1 października 1984 roku do 31 lipca 1992 stale i pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę na rzecz Politechniki (...) jako operator koparki.

W świetle takich ustaleń Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 30 października 2012r. w sprawie VII U 1751/12:

I. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. S. prawo do emerytury poczynając od miesiąca złożenia wniosku,

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył między innymi, iż art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi, że ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (a więc na dzień 01 stycznia 1999r.) osiągnął: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa, do emerytury w wieku niższym niż 60 lat. - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa oraz rozwiązanie stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Kwestię uzyskiwania prawa do przedmiotowego świadczeń rozporządzenia. Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dalej jako rozporządzenie z 1983 roku). W aktualnym stanie prawnym organy rentowe obowiązane są do uwzględniania przy ocenie prawa do przedmiotowego świadczenia wszelkich okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach określonych w § 4-8a rozporządzenia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W Dziale V (W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) wykazu A phi 5 za wykonywanie pracy w warunkach szczególnych uznano prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Przechodząc do ustaleń faktycznych będących przedmiotem niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że niewątpliwym było spełnienie przez powoda kryterium wieku (60 lat dla mężczyzn), nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego i niepozostawania w stosunku pracy. Osią sporu pozostaje natomiast, czy powód, do dnia 01 stycznia 1999 roku, poza udowodnieniem przynajmniej 25-letniego okresu ogólnego stażu pracy, spełnia, również kryterium posiadania przynajmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Tym samym zadaniem Sądu w niniejszej sprawie było ustalenie **czy, w jakim okresie oraz** czy stale i w pełnym wymiarze czasu, pracy B. S. wykonywał pracę w warunkach szczególnych. Na okoliczność pracy w warunkach szczególnych na Politechnice (...) Sąd dopuścił między innymi dowód z dokumentów w aktach osobowych powoda. Ze zgromadzonej dokumentacji wprost wynika, iż w okresie zatrudnienia na PS powód piastował stanowisko operatora koparki „Białoruś”. Już z samego podania o przyjęcie do pracy wynika, iż ubiegał się o przyjęcie do pracy na takie właśnie stanowisko i propozycja ta zyskała akceptację pracodawcy. Na spycharko-koparki zawarta została z powodem umowa o pracę, a analiza całości dokumentacji zgromadzonej w aktach osobowych prowadzi do wniosku, że w toku zatrudnienia powodowi stanowiska tego nie zmieniano. Uzupełnieniem dokumentacji pracowniczej są zeznania świadków. Również i S. o., W. P. oraz Z. N. potwierdzili nie tylko charakter wykonywanej pracy, ale po pierwsze przekonująco uzasadnili potrzebę zatrudnienia pracownika w charakterze operatora koparki w takiej placówce, jaką jest wyższa uczelnia, ale także potwierdzili fakt pracy powoda w charakterze operatora koparki „Białoruś” stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wyjaśnili przy tym dokładnie, na czym polegała praca powoda. Zeznania wnioskodawcy, jako osoby najbardziej zainteresowanej

pozytywnym rozstrzygnięciem, mogą być już choćby z racji tego uznane za mało wiarygodne. Nie sposób jednak zakwestionować przydatności dowodowej zeznań wskazanych wyżej świadków, zatrudnionych na Politechnice w tożsamych z powodem okresach. W ocenie Sądu całość materiału dowodowego tworzy logiczną, spójną i wzajemnie się uzupełniającą całość i nie sposób podważyć ustaleń z niego wynikających. Sąd dał zatem wiarę zeznaniom świadków, jak i powoda przesłuchanego w charakterze strony, a także zgromadzonym w sprawie dowodom z dokumentów. Ich wiarygodność nie była kwestionowana przez organ rentowy i nie została też w żaden sposób podważona. Dowody te nadto w sposób jednolity i wzajemnie ze sobą korespondujący wskazywały na słuszność podniesionych przez powoda zarzutów. Oceniając je, zatem zgodnie z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego należało uznać je w pełni za wiarygodne. W konsekwencji, do udowodnionego i przyjętego przez organ rentowy okresu pracy w szczególnych warunkach (13 lat) Sąd doliczył sporny okres zatrudnienia w szczególnych warunkach w okresie od 01 października 1984 roku do 31 lipca 1992 r., co po zsumowaniu, tych okresów pozwala na uznanie, iż B. S. spełnia wszystkie wymagane warunki do nabycia prawa, do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach z art. **184** ustawy. W tym stanie rzeczy, Sąd na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy prawo do wcześniejszej emerytury, przy czym omyłkowo za datę złożenia wniosku o emeryturę przyjął dzień 27 lutego 2012 roku i uznając, iż wniosek o świadczenie złożony został trzy miesiące po ukończeniu wieku 60 lat, prawo do emerytury przyznał powodowi od miesiąca złożenia wniosku. Tymczasem analiza zapisów na wniosku pozwana na stwierdzenie, iż wniosek o emeryturę, powód, złożył faktycznie w dniu 24 października **2011** roku, a więc przed ukończeniem przezeń 60-roku życia. Zgodnie, z treścią przepisu art. **129** ustawy o emeryturach i rentach z FUS – świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z. urzędu. Błędne ustalenie daty złożenia wniosku emeryturę (luty **2013** roku) skutkowało przyznaniem powodowi prawa do emerytury poczynając od miesiąca złożenia wniosku, podczas, gdy powinno **ono być przyznane od dnia 13 listopada 2012 roku**. Wtedy to bowiem powód jednocześnie i spełnił wszystkie konieczne przesłanki oraz złożony został stosowny wniosek.

Apelację od wyroku w części dotyczącej daty przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury złożył pozwany. Zarzucając mu naruszenie prawa materialnego tj. art. 100 ust. 1 oraz art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.) poprzez niewłaściwe zastosowanie prowadzące do uznania, że ubezpieczony ma prawo do emerytury od miesiąca, w którym złożył wniosek o jej przyznanie i wypłata świadczenia winna nastąpić od miesiąca złożenia wniosku, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, iż prawo do emerytury ubezpieczony nabył od 13 listopada 2011 r. Wniósł także o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu podniósł, iż Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od miesiąca złożenia wniosku, gdyż omyłkowo przyjął, że wnioskodawca złożył wniosek w lutym 2012 r., a więc 3 miesiące po ukończeniu wymaganego wieku. B. S. złożył wniosek o emeryturę w dniu 24 października 2011 r. Wiek 60 lat ukończył w dniu 13 listopada 2011 r. Zatem w dacie złożenia wniosku nie spełniał wymogów uprawniających do emerytury, gdyż nie osiągnął wymaganego wieku. Prawo do emerytury nabył dopiero od 13 listopada 2011 r. i od tej daty świadczenie może mu być wypłacone.

Ubezpieczony ewentualne uwzględnienie apelacji pozostawił decyzji Sądu. Wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelację zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonując trafnych ustaleń i wyjaśniając tym samym wszystkie istotne okoliczności mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. To zaś spowodowało, że Sąd Okręgowy zaakceptował w całości ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, traktując je jak własne i nie widząc w związku z tym konieczności ich ponownego szczegółowego przytaczania (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 05 listopada 1998 roku, sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24/776).

Sąd Apelacyjny podziela także rozważania prawne Sądu Okręgowego.

Sąd Okręgowy wskazał, iż przyznanie świadczenia od miesiąca złożenia wniosku było skutkiem błędnego przyjęcia daty złożenia wniosku o emeryturę. W okresie od złożenia wniosku 24.10.2011 r. do ukończenia 60 roku życia, co nastąpiło z początkiem dnia 13.11.2011 r. (art. 112 ust. 1 Kodeksu cywilnego) ubezpieczony nie spełniał warunku przyznania świadczenia określonego w § 4 pkt. 1.1. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43 ze zm.), albowiem nie osiągnął wieku 60 lat.

Wobec nie stwierdzenia branej pod uwagę z urzędu nieważności postępowania (art. 378 § 1 w związku z art. 386 § 2), stosownie do treści art. 386 § 1 KPC, Sąd zmienił zaskarżony wyrok przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 13 listopada 2011 r.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do treści art. 102 KPC, albowiem ubezpieczony w odpowiedzi na apelację uznał jej zasadność, a apelacja jest skutkiem pomyłki Sądu.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Urszula Iwanowska SSO (del.) Tomasz Korzeń